Dit document is gedownload door () op November 2, 2026.
Mag alleen gekopieerd worden voor gebruik binnen de school van 'gebruiker'. Zie ook de abonnementsvoorwaarden van leeuw.

2 Planten en dieren in de tuin

Benodigdheden

- ☐ Per leerling: praatplaat 1 en werkblad 2 (geperforeerd)
- ☐ Per groepje: kleurpotloden

Voorbereiding

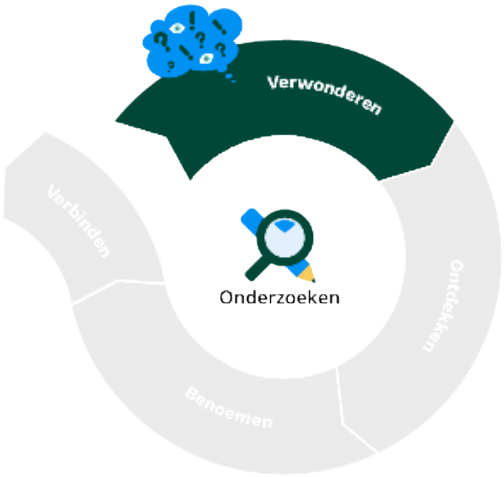
- ☐ Per leerling: praatplaat 1 en werkblad 2
- ☐ Per groepje: genoeg kleurpotloden

Dit document is gedownload door () op November 2, 2026.
Mag alleen gekopieerd worden voor gebruik binnen de school van 'gebruiker'. Zie ook de abonnementsvoorwaarden van Leerpo

Fase OOL: Verwonderen (2)

In deze les staat het de tuin centraal. De leerlingen denken na over de inrichting van hun eigen tuin. Daarnaast vergelijken ze vier verschillende tuinen. Welke tuin is goed voor het milieu? Welke minder goed? En hoe komt dit? Hoe kan de mens de tuin het beste inrichten? De leerdoelen voor de leerling zijn:

- Ik kan uitleggen hoe mijn eigen tuin er uit ziet;
- Ik kan overeenkomsten en verschillen tussen mijn tuin en andere tuinen benoemen;
- Ik kan een aantal planten en dieren opnoemen die graag in de tuin leven;
- Ik weet dat veel planten in de tuin goed is voor de natuur;
- Ik kan uitleggen welke tuinen waarom een tuin wel of niet goed is voor de natuur;
- Ik kan uitleggen waarom wij invloed hebben op het leven van planten en dieren in de tuin;
- Ik kan opvallende kenmerken, onderdelen of gedragingen van concrete onderzoeksobjecten met alle zintuigen signaleren;
- Ik kan vooral verschillen tussen onderzoeksobjecten signaleren;
- Ik kan hardop verwoorden wat ik waarneem;

Dit document is gedownload door () op November 2, 2026.
Mag alleen gekopieerd worden voor gebruik binnen de school van 'gebruiker'. Zie ook de abonnementsvoorwaarden van Leerpo.

Taalinstructie

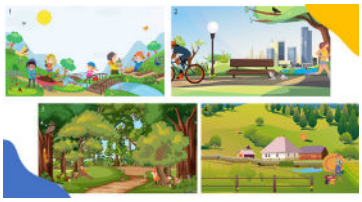
Denkstappen:

1. Je kunt de tuin op verschillende manieren inrichten;
2. De mens kan bepalen hoe de tuin wordt ingericht;
3. **Als** je veel planten plaatst, **dan** komen dieren naar de tuin die van planten eten;
4. Dat is goed voor de natuur, **want** je helpt dieren om te overleven;
5. **Als** er geen/weinig planten staan, **dan** komen er geen dieren en insecten naar de tuin;
6. Dit is niet goed voor de natuur **omdat** dieren een andere plek moeten zoeken waar ze eten vandaan kunnen halen om te overleven;
7. Afval in de tuin is niet goed voor de natuur **omdat** dieren kunnen ziek worden als ze het afval eten. Ook kan het gaan stinken;

Dit document is gedownload door () op November 2, 2026.
Mag alleen gekopieerd worden voor gebruik binnen de school van 'gebruiker'. Zie ook de abonnementsvoorwaarden van Leerpo.

Inhoud les

Per dia wordt toegelicht wat je als leerkracht kunt vertellen, wat de leerlingen doen en eventueel extra achtergrondinformatie.

Toelichting	Dia
Start (15 min.) Kijk gezamenlijk terug op de vorige les. Wat hebben de leerlingen geleerd? Ze hebben geleerd dat er veel verschillende soorten planten en dieren zijn. Die hebben elkaar nodig om te overleven. Je kunt planten en dieren op meerdere manieren indelen, bijvoorbeeld op de plek waar je ze vooral tegenkomt, zoals in de tuin, het bos, de stad of het platteland.	
Vertel dat deze en de volgende twee lessen over de planten en dieren in de tuin gaan. Bekijk samen de praatplaat. Leg uit dat bij de start van de les de leerlingen steeds een aantal planten en dieren moeten zoeken op de plaat. **Leerlingactiviteit 1: zoek de...** 1. Deel praatplaat 1: de tuin uit aan de leerlingen. 2. Leg uit dat de dier- en plantsoorten die de leerlingen moeten zoeken aan de zijkant van de plaat te zien zijn. 3. Benoem de dier- en plantsoorten die de leerlingen moeten zoeken op de plaat: • Dieren: wormpje, lieveheersbeestje, huismus, kruisspin • Planten: klaprozen, vlinderstruik, dahlia, tulpen 4. Geef de leerlingen een aantal minuten de tijd om te kijken en zoeken. De planten en dieren die ze gevonden hebben, mogen ze omcirkelen. Zijn ze klaar en is de tijd nog niet voorbij? Laat de leerlingen dan namen opschrijven van andere planten en dieren die ze zien en (her)kennen. Dat mag op de praatplaat. 5. Bespreek klassikaal waar de dier- en plantsoorten te vinden waren. Vraag ook of leerlingen de plant- en diersoorten die ze moesten opzoeken al kenden. Welke wel? Welke nog niet?	

Dit document is gedownload door () op November 2, 2026.
Mag alleen gekopieerd worden voor gebruik binnen de school van 'gebruiker'. Zie ook de abonnementsvoorwaarden op kennisnet.nl

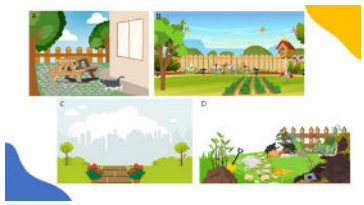
Kern (30 min.)

Leerlingactiviteit 2: hoe ziet jouw tuin eruit? (15 min.)

1. Deel werkblad 2 uit. Zorg dat ieder groepje genoeg kleurpotloden heeft.
2. Vertel dat leerlingen hun eigen tuin gaan tekenen op het blad. Ze hebben hiervoor 5-10 minuten. Hoe ziet hun tuin eruit? Wat zie je als je de tuin binnenloopt? Leg uit dat ze zelf mogen weten hoe ze hun tuin gaan tekenen. Ze mogen ook woorden opschrijven bij wat ze hebben getekend.
   Zijn er leerlingen die geen tuin hebben? Laat ze dan hun ideale tuin tekenen. Wat zou er te zien zijn als zij hun eigen tuin mochten ontwerpen? Staan er bomen, planten, bloemen? Waar staan ze in de tuin?
3. Laat de leerlingen in hun groepje de tuinen vergelijken. Zijn er dingen hetzelfde? Wat is anders?
4. Bespreek klassikaal een aantal overeenkomsten en verschillen tussen de tuinen.

Leerlingactiviteit 3: wat is de beste tuin? (10 min.)

1. Leg uit dat de leerlingen 4 verschillende tuinen gaan vergelijken. Dat betekent dat ze gaan kijken naar wat hetzelfde is in de tuinen, maar ook wat anders is.
2. Stel de volgende vragen:
   - In welke tuinen zijn planten te zien? In welke tuin(en) de meeste?
   - In welke tuinen zijn dieren te zien? In welke tuin(en) de minste?
   - Welke tuin zou het best voor de natuur zijn? Waarom denk je dat?
   - Welke tuin zou het minst goed voor de natuur zijn? Waarom denk je dat?
   - In tuin A en D zijn veel planten en dieren te zien. Wat is het verschil tussen de soorten planten en dieren?
   - Waarom wil je de dieren uit tuin D het liefst niet rondom je huis hebben?
   - Waarom is afval in de tuin slecht voor de natuur?

Dit document is gedownload door () op November 2, 2026.
Mag alleen gekopieerd worden voor gebruik binnen de school van 'gebruiker'. Zie ook de abonnementsvoorwaarden van Leerpo

Toelichting

Dia

Achtergrondinformatie leerkracht

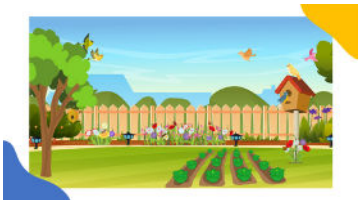
Tuin A: *deze tuin bestaat uit alleen tegels. Dit is geen goede leefomgeving voor planten en dieren. Planten krijgen er geen ruimte om te groeien, waardoor ook dieren wegblijven uit de tuin.*

Tuin B: *in tuin B is er volop leven. Planten krijgen ruimte om te groeien en zij trekken allerlei soorten dieren aan die weer kunnen zorgen voor voortplanting (bijen, hommels, vlinders). Er is een moestuin, waarvan de mens weer kan eten. Daarnaast trekt het vogelhuisje vogels aan. Er is veel variatie in plant- en diersoorten.*

Tuin C: *in tuin C staan twee plantenbakken. In elke plantenbak staat 1 soort plant. Deze trekken beide een bepaald soort dier aan. Er is weinig variatie tussen de planten en dieren in de tuin.*

Tuin D: *tuin D is een goede plek voor planten om te groeien. Hierdoor worden er ook veel dieren aangetrokken. In de basis is de tuin goed voor de natuur. De mens gooit echter roet in het eten. In de tuin ligt veel afval, waardoor veel ongedierte wordt aangetrokken. Dit zorgt onder anderen voor stankoverlast. Daarnaast is al het afval slecht voor dieren. Dieren die ervan eten kunnen ziek worden of doodgaan. Andere dieren, die weer van de zieke dieren eten, kunnen ook ziek worden.*

Invloed van de mens op het leven in de tuin

Vertel dat hoe je je tuin inricht bepaalt welke planten en dieren en leven. Herinner de leerlingen aan de 4 tuinen die ze net hebben gezien. Welke keuzes kun je maken? Wat zijn goede keuzes volgens de leerlingen (veel bloemen)? Wat minder goede keuzes (afval, alleen tegels)? In les 7 en les 8 wordt dieper ingegaan over de invloed van de mens op het leven in de tuin.

Achtergrondinformatie leerkracht

De keuzes die de mens maakt in de eigen tuin heeft invloed op het leven van planten en dieren, maar ook op het leven van de mens zelf. Onderzoek wijst uit dat een groene omgeving invloed heeft op de gezondheid en het welzijn. Groen verhoogt de kwaliteit van het leven en verbetert het milieu. Het zorgt voor meer biodiversiteit. Daarnaast helpt het tegen wateroverlast en zuivert het de lucht.

Dit document is gedownload door () op November 2, 2026.
Mag alleen gekopieerd worden voor gebruik binnen de school van 'gebruiker'. Zie ook de abonnementsvoorwaarden van Leon.

Toelichting

Dia

Afsluiting (10 min.)

De leerlingen stoppen praatplaat 1 en werkblad 2 in hun JWC-map.

Bekijk samen de praatplaat. Wat hebben ze deze les geleerd? De leerlingen weten dat er verschillende soorten tuinen bestaan en dat iedereen zelf bepaalt hoe hij zijn tuin wil inrichten. Dit kan zorgen voor veel planten en dieren of juist weinig. Afval zorgt ervoor dat er veel ongedierte in de tuin komt.

Vertel dat de volgende les over bloemen gaat. Over welke dieren hun eten uit de bloem halen en waarom dieren belangrijk zijn voor de bloem.

Vraag maar raak

Sluit af met **vraag maar raak**. Kijk samen of er al vragen uit deze les beantwoord kunnen worden. De andere vragen worden meegenomen naar de volgende les(sen).

Deel een A4-papier uit aan ieder groepje. De leerlingen krijgen een aantal minuten om nieuwe vragen op te schrijven. Ze knippen de vragen dan los van het papier. De vragen worden opgehangen op het Vraag maar raak vel.

Kijk of je tijdens deze les al een vraag kunt beantwoorden, maar stimuleer leerlingen om ook thuis op zoek te gaan naar het antwoord op de vragen.

Tip:

Kunnen de leerlingen geen vraag bedenken? Geef het goede voorbeeld en schrijf twee vragen op.

Voorbeelden:
- Welke dieren wil je liever niet in je tuin?
- Hoe werkt een vogelhuisje?

Dit document is gedownload door () op November 2, 2026.
Mag alleen gekopieerd worden voor gebruik binnen de school van 'gebruiker'. Zie ook de abonnementsvoorwaarden van Leapp.

Toelichting

Herinner de leerlingen aan het vullen van de materialenbak en het meenemen van de schoenendoos.

Dia

Vraag of leerlingen voor de volgende les een bloem willen meenemen uit de eigen tuin. Deze bloemen hebben ze bij verschillende opdrachten uit de les nodig. Hebben de leerlingen geen bloemen of geen tuin? Laat ze dan bij een bekende vragen of ze een bloem mogen plukken (opa, oma, vriendje).

Tip:

Zorg eventueel zelf voor een aantal extra bloemen, zodat iedereen de volgende les aan de slag kan.